

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Het Leven Der HH. Maeghden Die Van Christvs tijden tot dese eeuwe Inden Salighen Staet Der Svyverheydt inde Wereldt gheleeft hebben

Rosweyde, Heribert

T'Antwerpen, 1626

Het leven van de H. Maghet ende Moeder Godts Maria, Princesse der Maeghdem. Anno 48.

urn:nbn:de:hbz:466:1-43129

Præsentatio B MARIE Virginitis

12. Nouembris.

Ioan. Crobhaert exc.

3

H E T
L E V E N
V A N D E H. M A G H E T
E N D E
M O E D E R G O D T S
M A R I A,
P R I N C E S S E
D E R M A E G H D E N.

De alder-heyligheste Maghet
M A R I A is gheboornigh van
Nazareth eene stadt van Ga-
lileen / uyt edele ende rijke ou-
ders. Haer vader was genaemt
Ioachim geboren in Nazareth/
haer moeder Anna ghebozen in
de stadt Bethlemem. Sy waren
alle beyde van 't gheslachte Ju-
da, ende van de Coninklyjcke

Vvt de H.
Schrifture
ende HH.
Vaderen.

Het Vader-
landt ende
ouder van
de heylighe
Maghet
M A R I A.

stamme van David : Ioachim vanden staeck van Natan,
ende Anna van den staeck des Coninx Salomons, die
alle beyde waren de sonen van David. Dese gheluck-
salighe ouders vande glorieuse Maghet / waren seer
heyligh van leben/ghelijck oock betaemde voor eenen
boom / die eene sulcke vruchte moeste voort-brenghen.
Sy beghaven hen geheelijck tot d'onder-houdinghe der
wet / tot vasten / bidden / ende aelnissen. Sy verdeyden
hun in-komen in d'yn deelen : waer van d'eerste besteedt
wierdt tot den goddelijcken dienst / ende het onderhoudt
vande Kercken-dienaren ; het tweede was voor den ar-
men ; ende het derde tot behoef van hun huys-ghesin.
Twintigh jaren hadden sy inden houwelijcken staet ge-
leest / sonder kinderen te cryghen / ter oor-saken dat
Anna onbrucht-baer was ; waeromme sy seer bedroeft
ende

ende als beschaemt waren: want de on-bzuchtbaerhept was by die natie seer schandelyck / ende gheacht vooz eene straffe Godts ; wien dese twee heplighe gehouwde liedens uptterlyck baden / nacht ende dagh sonder op houden / dat hy hen wilde gheben het saedt der ghebenedydinghe / belovende de bzuchte / die hy hen soude verleenen / aen sijne goddelijcke Majestept op te draghen. Alsoo sy vol-herdigh bleven in hun versoek / heeft een Enghel hem veropenbaerd aen Ioachim , zynde in 't vooz-hof synder herderen / ende tot hem ghesepdt / dat Godt sijne ghebeden verhoort hadde / ende dat hy soude eene dochter winnen / die hy soude M A R I A noemen ; de welke wesen soude de Moeder des Salighmakers der werelt. 't selve wierdt de H. Anna oock veropenbaerd / in eenen hof / daer sy als op haer-selven ende een-samichlyck leefde. Sy gaven malckanderen dat te kennen / ende bebonden datter seer oovereen-quam / dat den Enghel aen d'een ende d'ander ghesepdt hadde ; waeromme sy onsen Heere loefden ende danckten.

Hare ontfanghenisse sonder erfsonde.

A N N A ontfingh d'alder-ghebenedydtste Maghet op den VIII. van December / op welcken dagh de H. Kercke den feest-dagh haerder Ontfanghenisse oock is vierende. Sy wierdt ontfanghen sonder erfsonde / en Godt vooz-quam haer met eene sulcke ooverbloedighe gratie / als 't betamelijck was vooz de gene / die hy vander eenwicheydt vercozen hadde tot sijne Moeder / die het hooft des helschs serpents soude verpletteren.

Hare gheboorte.

Maer dat de neghen maenden verbult waren / wierdt dit alder-ghebenedydtste kint ghebozen te Nazareth / in een huys / dat hare ouders bupten de stadt hadden / onder 't ghebleet der schapen / ende 't ghesangh der herderen / op den VIII. van September : ende neghen daghen daer naer / te weten op den XVII. der selver maendt (naer de ghewoonde der Hebreen) gaf-men haer den naem van M A R I A. Onsen Heere stelde (naer 't segghen van sommighe H. Leeraeren / 't welck men oock wel mach godt-bzuchtelyck ghelooven) tot haren Enghel bewaerder den H. Gabriel, ende veel andere Enghelen beneffens hem. Tachtich daghen daer naer ghingh de H. Anna naer Hierusalem / vol-bzenghen de wet der Supberinghe / draghende 't kint in hare ermen / als eenen kostelijcken schadt / naer den Tempel / ende
vol-bede

Haren Enghel bewaerder den H. Gabriel.

MAGET ENDE MOEDER GODTS. 5

bol-dede voor 't selve de ghewoonlycke offerhande der
eerst-gebozenen. Daer naer bzooghten sy 't wederom
in haer huys.

MARIA ghekomen zijnde tot den ouderdom van
drij jaren / hebben hare ouders / om te vol-doen de be-
lofte / die sy ghedaen hadden / van haer aen onsen Heere
op te draghen / haer te Hierusalem gebzooght / ende inden
Tempel op-geoffert den XXI. van November / met de
ceremonien / die in dier-gelycke offerhanden gebruickt
wierden. Sy gaven aen den oppersten Priester te ken-
nen de belofte / die sy ghedaen hadden / hem bevelende
dat hy soude zorghe draghen voor hunne dochter / als
voor eene sake / die Gode al-reede was toe-ghespghent;
ende dat sy soude gedaen worden by d'andere dochters /
die Gode dienden in een huys woonende / 't welck tot
dien eynde vast neffens den Tempel ghebouwt was /
in 't welck dese maeghden wierden onderhouden met
het inkomen vanden selven Tempel: ende af-ghesondert
zijnde van 't gheruchte ende ghedruysch der menschen /
haer bekommerden met heplighe ende loffelijcke oef-
ninghen / komende dickwyls inden Tempel om te bid-
den. De gratie ende schoonheyt van dit gheluck-sa-
ligh dochterken / dede alle de werelddt verwonderen /
maer noch veel meer de bereydsamheyt ende vlytig-
heyt in 't verlaten haerder ouders / ende in haer aen
onsen Heere op te draghen / thoonende door dese cleyne
teeckenen de groote ende wondere dinghen / die Godt
moeste wercken in haer / die hy van hare kindtscheydt
af tot synen dienste hadde gheroepen.

Het H. kindt wierdt ondert 't ghetal van d'andere
maeghden ontfanghen / tot groote blijdschap ende wel-
genoege van haer alleen: ende alsdoen beghonst in dit
materiael huys Godts claer uyt te schijnen de gene / die
was synen warachtighen geestelijcken Tempel. Sy leer-
de daer vol-maectelijck wolle / blas / ende sje spinnen /
ende priesterlijcke cleederen naepen ende maken / ende
al dat tot den dienste des Tempels van noode was;
ende daer naer om te dienen en te kleeden haren weer-
dighen Sone / ende om hem te maken (soo Euthymius
ghetuyght) synen rock souder naept. Sy leerde oock de
Hebreeusche tale / ende hadde eene groote ghenoechte
inde H. Schyfture dickwyls te lesen ende te mediteren
met eenen grooten smaect; de welke sy door heer

Hare pre-
sentatie inde
Tempel.

Hare deugh-
den ende
oeffeninghen
inden Tem-
pel.

groot ende subtil verstandt / ende dooz 't uytnemende hemelsch licht / met welck Godt haer beghiftighde / volkomentlyck verstandt. Sy en was noyt ledigh; sy be- minde seer de deught der stil-swyghentheydt; seer sel- den / luttel / ende wyselijck sprekende / als 't tijdt ende stont was. Sy was boven maten seer oodtmoedigh / ende van eene maeghdelycke zedicheydt / ende met alle deughden soo vol-maectelijck begaest / dat sy d'ooghen ende 't herte van een ieder tot haer trock; schijnende meer te wesen een kindt uyt den Hemel neder-ghe-daelt / als hier op der aerden op-ghe-boedt. Dooz vasten / ver- saminghe haers gheests / een-saemheyt / stil-swyghen / ende gherustheyt bereyde sy haer tot de contempla- tie ende vereeninghe met Godt / waer inne sy seer uyt- nemende was; ende onsen Heere besochte ende vertroos- stede haer seer dickwijls dooz sijne Goddelijcke stralen en jonsten / als sijne brypdt. D'Engelen quamen haer dickmaels sienlijcken gheselschap houden / ende brogh- ten haer somwijlen spysen / die van gheen menschen handen ghehandelt en waren / maer uyt den Hemel qua- men. In deser voeghen leefde sy tot haer elf jaren / als; wanneer hare ouders in eenen grooten ouderdom van by-kans tachtentigh jaren stierben / sonder eenighe an- dere kinderen ghehadt te hebben.

Sy doet be-
lofte van
eeuwighe
reynigheyt.

De H. Maghet aldus inden Tempel verkeerende met eene brydende begheerte ende liefde tot de Maeghde- lycke supberheyt / die den H. Geest haer inghestort had- de / dede belofte van die eeuwigelijck te bewaren; ende was d'eerste die dese maniere van belofte dede / en den standaerd des Maeghdoms op-rechte: onder den welken ontallijcke benden van supbere maeghde naer haer exempel hebben gheoorloght teghen den gemeynen ende ouden vyandt des selfs / hebbende liever hier leven te gheben / als den seiven te verliesen. Waeromme sy genoemt wordt Maget der maeghden, als leydt-s-vrouwe en meesterisse der selver. Welcke eere dooz dese glorieuse Vrouwe / die de maeghdelycke bloeme met de vruchte van moeder moeste t'samen voeghen / bewaert was.

Sy wordt
dooz de
schickinghe
Gods ten
houwelijck
besteedt.

Als sy nu tot eenen houw-baren ouderdom was ghe- komen / vonden de Priesters gheraden / dat sy soude eenen man trouwen / ghelijck d'anders deden / als sy daer toe bequaem ende ondt ghenoech waren. Maer sy verstaende dat sy van houwen spraken / andtwoorde oodtmoe-

oedmoedichlyck en manierlyck / dattet niet en mochte wesen / om dies wille dat hare ouders haer Gode hadden op-gheoffert / ende dat sy hadde ghedaen belofte van eenwighe supberheydt. Sy waren alle-gader seer verwondert van eene soo nieuwe ende on-ghewoone sake / ende handelden van haer te houwelijcken met een van de Priesters / in wiens gheselschap sy soude volherden in den dienst des Tempels : maer al te vergheefs ; om dies wille dat sy eene eenighe dochter zijnde / erf-ghe-naem was in haer ouders goederen ; ende de wet gheboodt / dat sy nootzakelijcken moeste worden ghehouwlijckt met een man van haer gheslachte. Sy namen hunne toevlucht tot het ozakel Godts / die andtwoorde / dat alle de ghene / die doen ter tijdt van 't geslachte van David te Hierusalem waren / souden vergadert worden ; ende dat den ghenen / op wien het lot soude vallen / met haer soude houwelijcken. Middeler-tijt hadde de Maaghet eene open-baringhe van onsen Heere / dat sy den Priester soude ghehoorsaem zijn / ende niet vreesen / want hy soude haer bewaren. Het gheluckigh lot viel op I O S E P H, upt 't gheslachte van Iuda, ghebooren in Beth-lehem / een timmer-man van sijn handt-werck / een verstandigh ende hepligh man / die altoos in reynicheyt gheleest hadde / ende werdigh was om te zijn den man van eene sulcke vrouwe. Sy aen-veerden dan t'samen den houwelijcken staet / zijnde de alder-heplighste Maaghet ondt derthien jaren ende d'yn maenden ; ende wiert aen haren bruydegom ober-ghelevert / op dat hy boozhaer soude sorghe draghen. Dooz desen middel keerde onse L. Vrouwe wederom naer Nazareth / ende woonde in 't huys van hare ouders / twelck haer / als zijnde eene eenighe dochter / was aen-ghestorven.

Als die seer supbere ende ghebenedijde Maaghet nu te Nazareth woonde / ende ghekomen was die gheluck-salighe ure / op de welcke Godt ghesloten hadde / onse menschelijcke nature in haer maeghdelijck lichaem aen te nemen / is den Artsch-enghel Gabriel tot haer ghekomen / met dese soo hooge ende heerlijcke boodtschap : ende vindende haer alleene / op-gheheven inde contemplatie / heeft haer met groote oedmoedicheyt ende eerbiedinghe ghegroet / segghende : Weest gegroet MARIA, Luc, I. vol van gratie, de Heere is met u ; ghebenedijdt zijt ghy boven alle vrouwen. De Maaghet was verbaest / niet

om dat sy den Enghel sagh (want dit en was haer niet nieuw) maer om dat sy hem sagh inde ghedaente van een mensch; ende om den lof/dien hy haer gaf/ vanden welcken sy haer onweerdigh hiel. Maer den Enghel haer moedt ghebende / vercondighde haer het mysterie / daer hy om ghesonden was; haer versekerende dat in dese daet/ gheen mans toe-doen van noode was / ende dat haren maeghdom (waer voor sy soo seer besorgt ende beancxt was) gheensints en soude beschadicht worden: maer dat den H. Gheest in haer soude nederdalen / door wiens cracht sy soude ontfanghen den Sone des Alder-hoohsten; ende hy hiel haer te voren het exempel van hare nichte Elisabeth, die oudt ende onvruchtbaer zijnde / ontfanghen hadde; want daer en is niet dat aen Godt onmoghelijck is: ende als 't hem belieft / kan soo wel eene maghet kint baren / als eene oude en onvruchtbare vrouwe. Sy door dese versekeringhe gerust zijnde / was onsen Heere gehoozsaem / ende haer tot den afgront haerder nietheyt veroodmoedigende / stondt hem sijn versoek toe / segghende dese seer minnelijcke woorden / die den hemel verbreughden / en d'aerde hepligh-maecten: Siet hier de dienst-maghet des Heeren, dat sijnen wille gheschiede naer u woordt. **Op staende** de voet ontfingh sy het **EEVWICH VVOORDT** in haer ghebenedijt lichaem / ende wiert de warachtige Moeder van Godt haren Vader ende Schepper / ende de Coninghinne van hemel ende aerde / ende van alle gheschapien dinghen.

Luce. 1.

Sy besoeckt hare nichte Elisabeth.

Als dit ongrondeerlijck mysterie vol-broght was / de alder-heplighste Moeder-maghet / ghedreven door den selven H. Gheest / die haer bevrucht / ende met soo veel gratien vervult hadde / begheeft haer op den wech / om haer nichte Elisabeth te besoecken / ende haer alle liefde te bethoonen / in haer te dienen ende te helpen door een wonderlijck exempel van oodmoedicheydt; ende om haer t'samen te verblifden over de ghenade ende barmherticheydt / die onsen Heere haer ghedaen hadde / met haer in haren ouderdom eenen sone te verleenen; ende om den selven sone te heplighen door hare woorden. Sy vol-broght cloeck-moedelijck dese langhe reyse; om dat den yber ende viericheydt van hare groote liefde haer versterckte; maer boven al den schadt / dien sy in haer ghebenedijt lichaem broegh; want haer groot-gaen en was

en was haer niet belettende. Als sy in 't huys van Zacharias was ghekomen / groette sy Elizabeth: de meeste quam besoecken de mienste / ende groette haer eerst; om ons in alles exempel te gheben. Van dese sonderlinghe oodtmoedighydt / die haer aen Godt soo aen-ghenaem maect. De woordē der **H. Maget** quamen door d'oren vande moeder tot het **H. kindt** Ioannes, die in haer lichaem was: 't welck ontfanghende den gheest der hepligh-makinghe / ende kennende den Heere der werelt / die besloten was in 't ghebenedijdt lichaem van **MARIA**, sprongh op van blijdschap; te kennen ghebende door syn op-springhen 't ghene / dat hy noch niet en konde updrucken met woorden. Wt dese verroeringhe ende nieuwe blijdschap van 't kint / verstant sijne moeder Elizabeth het mysterie der mensch wordinghe van den **Sone Godts**; ende verlicht door den geest der prophete / ende door een hemelsch licht / seyde tot d'alder-heplighste **Maget**: Ghebenedijdt zijt ghy boven alle vrouwen, ende ghebenedijdt is de vruchte uws lichaems. Van waer kompt my dit, dat de Moeder mijns Salighmakers tot my kompt? ende d'andere woorden die daer naer volghen tot lof der **H. Maghet**. De welke bekennende alle de gratien van onsen Heere / en haerselven niet eene van die toe-schryvende / songh desen goddelijcken lof-sangh: Mijne ziele maect groot, &c. die meer mysterien begrijpt dan woorden. Ende na dat sy by-kans d'v maenden in 't huys van Zacharias vernacht hadde / 't selve door hare tegenwoordigheyt heplighende / keerde wederom naer **Azareth**.

Den **H. Ioseph**, siende dat d'alder-heplighste **Maghet** bevucht was / en wel wetende dattet niet en was door synen toe-doen / was seer onstelt ende beroert / niet wetende wat doen in eene soo verijckeleuse sake / om te voldoen aende wet / en om niet te quetsen d'eere van eene soo heplighe vrouwe / die misschien daer gheene schult in en hadde. De **H. Wuyt** / niet teghen-staende dat sy wel sagh de verschepte ghepepsen / ancxten / ende vermoedens / die haren seer lieven wuydegoin hadde / en al hadde sy mede-lyden over syn verdriet; nochtans om het **H. mysterie** / dat Godt in haer ghewoicht hadde / secret te houden / ende te verbergen onder den deckmantel haerder oodtmoedigheyt / dissimuleerde / sweegh / en badt / bevelende hare sake aen Godt / dat hy daer in

Luc. 1.

Luc. 1.

Het achterdencken oft quaet bermoeden vanden **H. Ioseph**.

Matth. 1.

De supber:
hepdt der H.
Maghet
wordt godde:
lijcken aen
hem bero-
penbaert.

Sp reysen
naer Beth-
lehem.

De geboorte
ende besnij-
denisse onses
Heeren.
Luc. 7.

Compste
der Conin-
ghen.
Luc. 2.
Levit. 1.
Exod. 13.
Num. 8.

versien soude. Onsen Heere heeft haer verhoordt / ende een Enghel uyt den hemel ghesonden tot den H. Ioseph, die hem in synen slacx het mysterie te kennen gaf; ende beval / dat hy de Maghet soude dienen / by-blijven / en sorghe dragen voor de ghebenedijde vrucht / die van haer soude ghebozen worden; den welcken hy noemen soude IESVS. Door dese open-baringhe wiert 't herte van den H. Ioseph ghestilt; ende hy begonste dese alder-heylighste Maghet veel sorghevuldelijcker te dienen en t'eeren / die hy te voren hiel voor heyligh / ende nu voor de Moeder Godts.

Als de H. Maghet nu by-naest neghen maenden was bevrucht gheweest / wierden sy in 't midden van den winter bedwonghen van Nazareth naer bethlehem te trecken door 't ghebodt van den Keyser Octavius Augustus / die bevolen hadde / dat alle sijne ondersaten hen soudent laten op-schrijven inde stadt hunder gheboorte: ende alsoo Ioseph was ghebozen in Bethlehem / soo waren sy ghenoodt-vrucht derwaerts te reysen / met veel onghemaken ende armoegde / de welke de H. Maghet met eene wonderlijcke verduidicheydt verdroegh / om dat sy in haer lichaem hadde den troost ende blij-schap des werelts. Te Bethlehem ghekomen zijnde / ende gheene herberge vindende / vertroocken hen in eene speloncke in 't voor-ghebozigt der stadt / alwaer de beesten ende arme pelgrims pleghen hun vertreck te nemen. In desen armen stalle baerde de H. Maghet het vleesch-gheworden WOORDT, ende hebbende hem in doeykens ghewonden / leyde hem in een cribbe / hem aen-biddende als Godt / eerende en dienende als haren Heere / omhelsende ende kussende als haren Sone. Den achtsten dagh naer sijne gheboorte / wierdt hy inden selven stalle besneden / ende IESVS (dat is Saligh-maker) ghenoemt / welcken naem den Enghel uyt den hemel ghebrocht hadde.

Enighen tijdt daer naer quamen de dyp Wijse Coninghen / gheleydt zijnde van eene nieuwe Sterre / ende aen-baden 't kindt ende de Maghet / den Sone ende de Moeder / te kennen-ghewende door hunne giften van Goudt / Wierroock / ende Myrre / wat sy van dit cleyn kindeken / ende van desen eeuwichen Godt geloofden. Naer de veertigh daghen quam de Coninghinne der Enghele te Hierusalem / om volghende de wet haren eerst-ghes-

MAGET ENDE MOEDER GODTS. II

eerst-ghebozen Sone inden Tempel aen onsen Heere op te offeren / ende vooz byssielen te rant-zoenen. Hier hadde sy verschyde oorzaken van vreught ende verdriet / van troost ende droefheydt. Want van d'eene zyde sagh sy / dat de glorie van onsen Heere haren ghebenedyden Sone / haer in de werelt beghonst t'openbaren / ende dat dien ouden H. man Simeon hem ghenomen hadde in sijne ermen / hem aen-biddende ende bekennende vooz 't licht der Heydenen / vooz 't rieraet en glorie van 't volck van Israel. Ende dat die eer-weerdighe ende oude Propheetesse Anna hem hadde verheven / ende van sijne grootheden ende wondere wercken hoch-loffelijck ghesproken ; 't welck haer diende tot materie van vreught ende blijfchap. Maer van d'andere zyde vondt sy haer herte oock door-steken met 't sweert der droefheydt / als sy dien H. ouden man Simeon dese woorden hoorde segghen : Siet dit kint sal ghestelt worden als een wit oft doel, daer al de wereltd sal naer schieten, ende hem teghen zijn. In Israel sullen-der veel vallen, ende op-staen door hem, ende uwe ziele sal verdruckt worden met eene over-groote droefheydt; op dat de verholentheden van veel herten der menschen veropenbaerdt worden. Welcke woorden de vreughten van dien dagh / ende hare blijfchappen matighden met eene vreesse ende droefheydt; de welke terstont vermeerdeert wiert.

Presentatie
inden
Tempel.

Luc. 2.

Want de ceremonien vande Supveringhe der Maghet en waren nauwelijcx vol-braght / oft dien wreeden Coninck Herodes dede dit goddelijck kindt soecken / om te dooden. Maer den Enghel veropenbaerde sich inden slaep aen den H. Ioseph, ende beval hem / dat hy soude terstont op-staen / ende met 't kindt ende Moeder naer Egypten bluchten / allwaer hy soude blijven tot dat hem soude anders bevolen worden. 'T welck den H. Ioseph dede / vliedende door verborghen ende onbekende wegghen / met grooten arbeidt ende veel onghemaken / beneffens hunnen antert ende vreesse. In Egypten komende / namen hunne wooninghe in eene plaetse / die noch op den dagh van heden Matarea ghe-noemt wordt / tusschen Heliopolis ende Babylonien / dry mijlen van Babylonien ende vier mijlen van Heliopolis. Allwaer sy als vremdelinghen / onbekende / en vol vreesse / in groote armoede leefden. Want al was 't dat sy

Dare blucht
naer Egypten.

Matth. 2.

dat sy vastelijck betrouwen/dat onsen Heere dit kindt soude bewaren / nochtans waren sy seer beancxt ende ongherust/ om de groote liefde/ met welke sy hun kint beminden. Maer 't gene dat de alder-heyligste Maghet alder-meest quelde/ was/dat sy sagh de blinthejdt van dese ellendighe volcken / die den warachtighen Godt vrelatende/ aenbaden de goden / die van hunne handen ghemaect waren / als crocodilen / serpente/ ende andere byle gebierten/dooz de welke den dupbel hen bedzoogh. Sy woonden in Egypten tot naer de doot van Herodes / als-wanneer sy dooz 't bevel des Enghels/die hem d'eerste reyse aen den H. Ioseph verthoont hadde/wederom-keerden naer hun landt / ende ghinghen wonen inde stadt Nazareth/van waer sy alle jaer trocken naer Hierusalem/om den Heyligen Tempel aldaer te besoecken.

Het kindt
Iesus
is verlozen.

Luc. 2.

Als 't kindt nu twaelf jaren oudt was/ende sijne ouders naer hunne gewoonte den H. Tempel besocht hebende/wederom-keerden/bleef hy daer/sonder hunne wete/ende sonder 't selve ghewaer te worden/soo dat sy hem d'z daghen lanck sochten / met veel clachten ende tranen. Ten lesten bonden sy hem inden Tempel onder de Doctoren / die hy vzaeghde ende andtwoorde. De alder-minnelijckste Moeder hem in dese plaetse siende/seyde : Sone, waerom hebt ghy u soo seer doen soecken, wetende dat u vader ende ick soo seer bedroeft ende beancxt waren : Onsen Heere andtwoorde haer : En weert ghy niet, dat ick doen moet de dinghen, die mijnen Vader aen gaen ? Welcke woorden / alhoewel niet een vande omstaenders die verstont / de H. Maghet op-sloot ende bewaerde in haer herte/ om t'over-legghen de mysterien onder die verborven. De reste vanden tijdt tot sijn dertighste jaer toe bleef onsen Heere by sijne ghebenedijde Moeder ; haer verghefeschappende / ghehoorsamende / ende dienende / als eenen seer onderdanghen Sone. Wt welke onderdanchepdt wy konnen verstaen de oodtmoedichejdt vanden Sone/ende d'uptnemende weerdichejdt vande Moeder ; want daer en kan gheene diepere oodtmoedichejdt wesen / dan dat hy Godt zijnde / sy-selven onderwoypt / ende onder-daenmaect aen sijn schepsel ; noch daer en kan gheene volkomender groothepdt ende opper-hoochept wesen / dan te sien / dat de creature haren Godt ghebedt.

De

De alder-heplighste Maget genoot 't geselschap van haren Sone tot sijn dertighste jaer toe : want als hy 29. jaren ende 13. dagen oudt was / nam hy oorlof van sijne Moeder / en gingh naer Betabora / om vanden H. Ioannes inde riviere Jozdaen gedoopt te worden. Van daer trock hy naer de Woestijne / waer hy veertigh daghen ghebast / ende ghetenteert zijnde / den boosen byandt verwonnen heeft. Hier naer ghingh hy / als een Meester upt den Hemel van d'een plaetse tot d'andere predicken ; wien de H. Maghet verghefeschapte / ende liet haer met hem en sijne discipulen vinden inde byzuyloft-feeste van Cana Galileen. Ende alsoo den wijn upt was / en heeft de vermhertighe Moeder niet naerghelaten haren beminden Sone te bidden / om hier inne te versien ; op dat de nieuw-ghehoude niet en soude beschaemt blijven / ende op dat sijne glorie meer soude gheopenbaert worden dooz dit mirakel. 'Twelck onsen Saligh-maker Iesus Christus dede ; want hy en was sijne Moeder niet met allen wepgherende / dat sy op hem begheerde. Wy lesen oock / als onsen Verlosser eens op een ander tijdt predickte / dat sijne Moeder daer ober-quam ; ende d'omstaenders sepden tot hem : Siet daer uwe Moeder ende uwe broeders , die u soecken. noemende broeders / naer 't ghebyrck der Hebreen / de naest-bestaende maghen van sijns moeders weghen / ende oock van Iosephs weghen / die sy voor sijn vader hielen. Het is oock wel te ghelooven / dat d'alder ghebenedijdtste Maghet haren Sone veel andere reysen heeft verghefeschapt / hem volghende om hem te dienen in sijne arbeiden ende on-ghemaken / ende om te ghenieten sijn ghesichte ende leeringe / hem groot-makende om de wonder-wercken die hy dede / ghedurende den heelen tijdt sijnder predicatien / tot dat d'ure nu was nakende / op de welcke hy gheschickt hadde te sterben / naer dat hy soude gehouden hebben dit laetste ende mysterieus Avont-mael met sijne twaelf Apostelen / als wanneer hy oorlof nam van sijne alder-minnelijckste Moeder / die in 't selve huys met d'andere heplige vrouwen in een besondere camer den Daesschen ghehouden hadde ; ende hy ghingh naer 't hofken / daer hy moeste ghevanghen worden / blijvende de H. Maghet in 't selve huys heel verbult met ancxte ende vreesse / verwachtende d'uptkomste sijnder passie.

Wozdt ghe-
doopt in de
Jordane.

Matth. 5.

De byzuyloft
van Cana in
Galileen.

Ioan. 2.

Matth. 12.

Luc. 3.

Matth. 12.

De droef-
hepdt der H.
Maghet om
de passie van
haren Sone
is soo groot
als hare
liefde.

Hare kloec-
moedigheyt
staende on-
der 't Cruys.

Ioan. 19.

Als sy verstonde dat haren Sone ghevanghen was /
ende dat men hem vanden eenen rechter tot den an-
deren slepyte / gingh sy upt / ende volghde hem in 't ghe-
selschap van d'andere heylighe vrouwen tot den berch
van Calbarien toe. Men soude met gheene tonghe
kunnen upt-spreken noch de droefheyt / die haer 't herte
door-sneedt / siende hem soo mishandelt ende veracht /
ende als een soet lammcken van dese helsche wolven
verscheurt ; noch de vol-standighepdt ende cloeck-
moedighepdt / met welke sy haer in alles voeghde naer
den wille Godis / begheerende de doot van haren
Sone tot sijne meerdere glorie / ende tot vol-doeninghe
van onse schulden. Want teghen hare droefhepdt was
hare liefde / vande welke alle de passien voort-komen :
ende hare liefde tot haren Sone was grooter als opt
creature ghehadt hadde / oft hebben sal. Want het was
een moederlycke liefde tot haren eenighen Sone / een
Sone die gheheelyck den haren was / sonder vader / ende
een Sone die t'samen Godt ende mensch was : ende
naer de menschelycke nature soo volmaect / ende soo
verbult was met gratien / als 't wesen konde. Niet-te-
min hoe groot dese droefhepdt oock was / sy en konde
de H. Maghet soo seer niet ontstellen / oft sy bleef vast
neffens 't Cruys over-eynde staen / als eene stercke co-
lomme / aenschouwende met weenende ooghen dit deer-
lyck spectakel ; ende offerende aen den hemelschen Va-
der sijnen eyghen Sone tot een reuck-offer der soetigh-
hepdt ; hem biddende dien te willen ontfanghen / ende
door hem te willen vergeben alle de sonden der we-
relt. Want sy voeghde haer naer sijnen alder-heyligh-
sten wille / ende wilde dat hy wilde / ende dat haren
Sone dese soo pynelycke ende schandighe doot soude
verdraghen / nademael dat sijne Goddelijcke Majestejt
dat alsoo gheschickit hadde. Aldus hiel de Moeder ha-
ren Sone gheselschap in sijne pynen ende versmaethe-
den / ende was deelachtigh in sijn lijden / als eene ware
moeder. Ensen Heere willende dit haer mede-lijden
vergelden / seyde tot haer dese minnelijcke woorden :

Vrouwe, siet daer uwen Sone ; ende daer naer tot den
discipel : Siet daer uwe moeder ; ghebende haer den
H. Ioannes voor eenen aen-ghenomen sone / die haer
t'sedert dien tijdt diende als sijne moeder. Als d'alder-
supberste Maghet haren Sone sagh sijnen gheest ghe-
ven / sy

M A G E T E N D E M O E D E R G O D T S I S

ben/ sy soude sonder twijffel met hem van rouwe ghes-
 storven hebben/ indien onsen Heere haer niet en hadde
 ondersteunt ende versterckt met boven-natureljcke
 crachten. Ende den steek der lancie / die haren Sone /
 nu al doodt zijnde / in sijne rechte zijde ontfingh / en
 maecte gheene mindere wonde in 't levendigh herte
 sijnder Moeder. Ma dat-men dit ghebenedijdt lichaem
 van den crupce hadde af-ghedaen/ nam de H. Maghet
 dat in hare ermen / met de meeste affectie / die-men
 soude kunnen verdencken. Spndelinghen hebbende on-
 sen Heere begraven / vergheleschapt zijnde van den
 H. Ioannes ende van eenighe devote vrouwen / keerde
 sy weder naer 't hups van Ioannes Marcus, daer het
 Abont-mael was ghehouden / met eene ongheloo-
 velycke droefhepdt / om te verwachten den gheluckighen
 dach vande glorieuse verrijfenisse haers Soons.

De H. Maghet brochte dese dyp daghen over in tra-
 nen / ter wijlen de ziele van haren seer lieven Sone
 was in 't Voor-gheborcht der hellen / ende 't lichaem
 in 't graf/ tot dat hy Sondaeghs smorghens victorieu-
 selijck ende glorieuselijck verrees / ende vergheleschapt
 van ontallijcke zielen der HH. Vaderen (welcken roef
 hy uyt het Voor-gheborcht ghehaelt hadde) veropen-
 baerde hy hem aen haer / eer hy hem aen iemandt an-
 ders verthoont hadde; waer door de tranen der droef-
 hepdt verandert wierden in blijdschap. Het is onspreke-
 lijck hoe seer de H. Maget vertroost wiert; als sy haren
 Sone sach victorieus ende triompherende over de doodt/
 hoe dickwijls sy hem om-helsde / ende hoe menichmael
 sy kuste de glinsterende wonden / die hy in sijne handen/
 zijde/ ende voeten behouden hadde. Onsen Heere was
 veertigh daghen op de wereltd / naer sijne verrijfenisse/
 binnen welcken termijn hy sijne Moeder (soo't wel is te
 ghelooven) dickwijls besocht heeft / haer vermakende
 door sijne teghenwoordighepdt / ende haer vertroostende
 door sijne seer lieffelijcke ende soete woorden. 't is
 gock wel waer-schijnlijck dat d' Apostelen ende d' ande-
 re Gheloofige haer quamen veel ghelucks bieden over
 de glorie van haren Sone; ende dat sy hen verlostte uyt
 alle twijffelinghe ende achter-dencken / ende hen in 't
 gheloope der verrijfenisse versterckte. Maer dese 40. da-
 ghen verthoonde onsen Heere hem voor de laetste repse
 op den bergh van Oliveten / ende van hen allen oorlof
 nemende /

I E S U S
 veropenbaert
 hem aen
 sijne Moeder
 naer
 sijne verrij-
 fenisse.

De H. Ma-
ghet ont-
fanght den
H. Geest.

Haer leven
naer de He-
melbaerdt
van haeren
Sone.
Act. 2.

nemende / gaf hen sijne benedictie / ende clom ten He-
mel met eene onspreekelijcke glorie ende majesteydt / la-
tende de H. Maghet beter voldoen om sijne glorie / als
bedroeft om sijn absentie. Sy keerden alle-gader we-
der naer Hierusalem / alwaer sy bleben bidden / ver-
wachtende de kompste des H. Geests / dien de H. Ma-
ghet ontfingh met meer privilegien en jonsten als alle
d'andere / om dat sy daer toe beter bereydt was / ende
de weerdicheydt van moeder ende meesterisse der gant-
scher Kercke was 't selve aldus bereyffschende.

Hier naer bleef de alder-heplighste Maghet te Hieru-
salem / alwaer hare bekommeruissen waren / Godt / en
de mysterien die hy op der aerden ghewocht hadde / te
beschouwen / ende besonderlijck dickwijls het hoogh-
weerdigh Sacrament van sijn H. Lichaem t'ontfan-
ghen met d'andere Geloovighen ; soo veel te meer dan
die / als sy beter dan die allegader kende de weerdigheyt
van desen Heere / en als sy daer toe beter bereydt was om
hem te ontfanghen / soo wel om dat sy dit H. Sacrament
dickwijls nuttede / als om de ontallijcke gaven ende
gratien / die sy ghedurighlijck ontfingh. Somtijds be-
sochte ende eerde sy de heplighe plaetsen / die door de
voet-stappen van haeren Sone / oft door sijne wonder-
wercken gheheplight waren. Op een ander tijdt onder-
wees sy dese nieuwe ende eerste Kercke van onsen Hee-
re I E S U S Christus , die begonst in de werelddt ghe-
plant / ende door de selve verspreyt te worden. Want sy
was de ghene die d'Apostelen leerde / die hen de myste-
rien vande Mensch-woordinghe / vande Gheboorte /
vande Wesnijdenisse / ende vande Kindtscheydt onses
Heeren I E S U Christi upt-leyde. Sy was de ghene / die
door hare hemelsche woorden / Goddelijck leven / ende
yperighe ghebeden aen dit H. gheselschap moedt gaf.
Sy was de ghene / die door een enckel ghesichte de be-
druckte herten verlichtede / d'onghereghelde lusten
bluschte / de passien bedwongh ende matighde / de
krancke versterckte / de ghevallene op-hief / de sonda-
ren bekeerde. Hare liefde tot een-iegheelijck was seer
vrandende / haer ootmoedigheyt seer groot / hare ver-
dulbigheyt in teghenspoeden ende verbolginghen on-
verwinnelijck : inder voeghen dat-men met haer al-
leenlijck te sien / verloos alle soorte van droefheyt
ende ghele vreesse. In somma / sy was een Orakel vande
heele

heele Kercke / eene Sonne die de werelt verlichtede / een goddelijck wonder-recken / eene Maghet soo verciert ende omcleeft met Godt / dat sy door haer ghe-laet ende wesen verthoonde de on-sprekelycke weerdicheydt van sijne Moeder / met soo groote gratie ende majesteydt / dat een teghelijck begheerigh was om haer te sien; ende veel reysden naer Hierusalem / om te ghenieten de teghen-woordicheydt van dese alder-heylighste Maghet. Want ghelijck den H. Ignatius seyd: Wat ghetrouwen Christen ende lief-hebber van ons H. ghe-loove ende Religie, en sal niet willen sien ende spreken met de ghene, die vveerdigh ghevveest is, in haer lichaem te draghen, ende te baren den vvarachtigen Godt? Onder dese is oock gheweest den H. Dionysius Areopagita, discipel vanden H. Apostel Paulus; van den welcken men seght / dat hy naer dat hy t'Athenen door de predicatie vanden H. Paulus bekeert was / dese goeder-tierne Vrouwe ghingh sien / ende dat hy haer siende / soo seer verwondert was ober hare optnemende soeticheyt / ende majesteydt / dat hy haer soude aen-ghebeden ende ghehouden hebben vooz Godt / indien het Gheloobe hem het contrarie niet gheleert en hadde. D'alder-heylighste Maget was oock eenighen tijdt inde Stadt van Ephesen inde Provincie van Asien met den H. Ioannes Euanghelist, doende in alle contreyen hare stralen schijnen / ende ghesoutheyt ende 't geestelijck leben gebende aen alle de ghene / met welcke sy verkeerde.

Ignat.
epist. ad
Ioan.
Euang.

Als sy veel jaren in deser voeghen gheleest hadde tot troost ende profyt vande heele Kercke / zijnde nu van eenen tamelijcken ouderdom / ende siende dat 't geloobe op den naem van haren Sone de heele werelt door ver-breyt was / brandende van liefde ende begeerte om hem te sien / badt hem seer minnelijck / dat hy haer wilde verlossen vut de miserien van dit leven / ende leyden om te ghenieten sijne ghelucksalighe tegenwoordicheyt. Wert Sone verhoorde het oodmoedigh verfoeck van sijne Moeder / ende sont tot haer eenen Enghel / die haer broghte de blijde nieuw-mare van hare doot / de welke sy ontfingh met groote blyschap haers geests / ende gaf die aen haren beminden sone den H. Ioannes te kennen / diese aende Christenen te Hierusalem zijnde vercondighde / ende de mare liep terfont door alle de om-liggende contreyen. Veel quamen te Hierusalem /

Deze be-
geerte ont-
haren Sone
te sien.

ende maecten hunne vergaderinghe op den H. Berch van Sion, in 't huys daer onsen Heere IESVS Christus het abont-mael met sijne discipelen ghehouden / ende dit Conincklijck bantquet van sijn ghebenedijt lichaem inghestelt hadde / tot eene spysse ende voetsel vande heele Kercke; ende in 't welck den H. Geest was ghekomen in de ghedaente van vierige tonghen. De Christenen brogchten daer veel lichten ende wel-riekende specerijen ende cruiden / volghende hunne ghewoonte / ende veel schoon lof-sanghen om in haer af-scheyden te singhen. Ende tot eene meerdere glozie der H. Maghet / ende troost der Apostelen / die dooz alle de Provincien der werelddt verstroyt waren / om het Euangelie te predicken; wierden alle de ghene / die noch in 't leven waren / mirakelenselijck by haer ghebroght. Daer waren oock noch andere Apostolische mannen Hierotheus, Timotheus, ende Dionysius Areopagita, met noch veel andere / die onsen Heere watterlijck ghebeden hadden / dat hy hen wilde weerdigh maken / om dit ghelucksaligh spectakel te sien. Als d'alder-supberste Maghet dit hepligh ende edel gheselschap sach / heeft sy haer boben-maten seer verblijdt / ende danckte haren Sone van dese on-sprekelycke wel-daedt / die hy haer ghedaen hadde: daer naer seyde sy tot d'om-staenders / dat de hemelsche geesten grootelijcx begheerdt hadden / dat sy soude de werelddt verlaten / ende dat sy Godt daerom ghebeden hadde; die haer oock hadde verhoort / soo dat d'ure nu was ghekomen.

Hy lach op een arm bedde / ende hen alle-gader / die hunne flambeenwen al ontsteken hadden / met eene meer goddelijcke als menschelijcke majesteydt aensiende / dede hen by haer komen / om hen de benedictie te gheben / ende badt haren Sone / dat hy hen inden Hemel wilde erf-ghenamen maken van die eeuwige goederen / die altoos duerden. Hy smolten alle-gader in tranen / om het derben van eene sulcke Moeder; maer sy hen vertroostende / seyde: Mijne lieve kinderen, blijft met Godt, en vveent niet om dat ick u verlate, maer verblijdt u liever, om dat ick mijnen seer lieven Sone gae sien. Alsdoen beval sy aenden H. Ioannes dat hy hare kleederen soude upt-deplen aende dochters / die daer teghenwoordigh waren / de welke langhen tijdt met haer ghewoont hadden. Op staende voet quam haren

beninden

De laetste
woorden
vande H.
Maghet.
Metaphr.
de vita &
dormit.
Deipara.

berminden Sone uyt den Hemel / verghefsefchap van
eene ontalijcke bende van Enghelen; ende de Moeder
hem fiende / riep ober-luyt / met eene groote blijdschap
ende vreught haers herten: Ick ghebenedijde u Heere,
milden ghever aller benedictien, licht van allen licht, dat
ghy u geweedicht hebt, de menschelijcke nature in mijn
lichaem aen te nemen. Ick ben wel verfekert, dat allen
't ghene dat ghy my gheseydt hebt, in my sal vol-broght
worden. Dit segghende steunde sy eerlijck op 't bedde /
ende hare handen op-heffende ten Hemel / verbuidt
met eene on-sprekelijcke blijfchap / om dat sy haren So-
ne sagh / haer noodende tot de eeuwighen gheluck-salic-
hepdt / seyde tot hem: Dat my gheschiede naer u woort.
Daer naer / als oft sy gheruyft hadde / sonder eenighe
pynne / gaf sy hare ziele aen Godt / 'snachts voor den
XV. Augusti / seben-en-vijftigh jaren na dat sy onsen
Saligh-maecker IESVM Christum ghebaert hadde /
ende dyp-en-twintigh naer sijne Passie / oudt zijnde
twee-en-sebentigh jaren / min vier-en-twintigh dagen /
naer de waer-schijnlijckste opinie.

Metaph.
ibid.

Metaphr.
supra.

Idem ibid.

Haer saligh
verscherden
ende suder-
dom.

Den ghebenedijden Sone ontfingh d'alder-supber-
ste ziele der Moeder inden Hemel; alwaer sy van
't heel Hemelsch hof ende ghelucksalighe geesten wierdt
willecom gheheeten met blijde lof-sanghen / ghelijck
aen de Coninghinne van hen allen ende de Moeder
van onsen Heere betaemde. Sy waren alle-gader ver-
wondert ober hare schoonhepdt / glorie ende majestept,
fiende haer soo verciert met soo veel deughden en uyt-
nemende gratien / dat haren glantsch dien van d'andere
Heplighen verdupsterde / ghelijck de Sonne verdupstert
ende wech-neemt de claerhepdt der sterren. Sy wiert
ghesteldt boben alle de Choozen der Engelen / op eenent
besonderen thoon / aende rechte zijde van haren Sone.
Op den selven tijdt als de H. Maghet haren gheest gaf /
songhen d'Enghelen / die den selven verghefsefchapten /
seer melodieuselijck; ghelijck oock deden de ghene / die
by haer ghebenedijdt lichaem waren ghebleven / om
d'uyt-baert te houden; welck ghesangh van alle d'om-
staenders ghehoort wiert. Maer d'Apostelen ende dis-
cipelen Christi / fiende dat de H. Maghet was ober-le-
den / vielen op hunne knien / kussende met groote affec-
tie ende liefde dit H. lichaem: 't welck sy salsden / vol-
ghende het ghemeyn ghebruyck / met kostelijcke salven /

D'Engelen
singen ober
het lichaem
vande H.
Maghet.

ende wonden 't in een schoon lijnen-cleedt/ beftroepende de plaetse met wel-riekende cruyden ende bloemen; niettemin den foet-geurigen reuck/ dien dit H. lichaem van hem gaf/ ghingh alle d'andere reucken verre te boven. Veel siecken van alder-hande qualen daer komende/ wierden alle-gader ghenefen door de cracht van dese Vrouwe/ die de wereltd hare falicheydt heeft ghegheben.

Hare op-
vaert.

Smorghens op den XV. Augusti droeghen de HH. Apostelen op hunne schouderen het lijck daer dit H. lichaem in-lagh/ door 't midden der stadt tot Gethsemani toe / singhende t'samen met alle de Gheloovighen (ja oock d'Engelen die de begravenisse vergeselschapten) den lof der H. Maghet. Een ongheloovigh ende hertneckigh Jode/van Driesterlijck geslachte / was soo stout ende vermetelijck / dat hy sijne handt sloegh aen 't lijck om dat ter aerden te worpen; maer beyde sijn handen bleven daer aen-hanghen/ tot straffe van sijn stoutd bestaen. Den armen blinden bekende sijne faute/ ende door de pijn wijs-gheworden zijnde/ weende ende begheerde vergiffenisse / de welke hy verwoerf; want den H. Petrus beval hem de handeloose ermen te steken aende handen / die aen 't lijck waren blijven hanghen; 't welck hy doende wiert naer ziele ende lichaem ghenefen; want op eenen soo solemnelen dagh / ende in eene soo volle ende ober-groote blijfchap voor de H. Maghet/ moeste een ieder / hoedanigh het oock ware/ van haer wel-daet ontfanghen. Als sy te Gethsemani waren ghekomen / ende het H. lichaem meynden in 't graf te stellen/ wierdt de droefhepdt ende tranen vernieuwt/ een ieder wilde het wederom kussen ende cere bewijfen/ sonder te kormen d'ooghen aff-keeren/ van de plaetse daer sy hun herte ghebestight hadden. Ten laetsten wiert het lichaem in 't graf gelept/ maer daer-om en ghingen d'Apostelen niet wech/dan bleven daer noch drie daghen/ hoorende de musijcke der Engelen / ende t'samen met hen Godt lobende. Den H. Thomas, die niet en was gheweest in 't ober-lyden der H. Maget/ quam daer den derden dagh/ ende begeerende het H. lichaem te sien ende t'eren/ versochte dat het graf soude worden open-ghedaen. 'Twelck onsen Heere aldus begheerde / om door dese occasie te doen sien watter ghebeurdt was; want het graf geopent zijnde/en vout-men het

M A G E T E N D E M O E D E R G O D T S. 21

het ghebenedijdt lichaem daer niet inne / maer alleen-
lijck het lijnen-cleedt / daer 't was ingewonden geweest /
't welck sy kussende / sloten 't graf toe / uyt 't welck eenen
seer soeten meer dan aerdschen reuck quam. Sy keer-
den wel blijde wederom naer de stadt / vastelijck geloo-
vende dat dit ghebenedijdt lichaem / vereenight zijnde
met sijne ziele / was verresen ende op-gheclommen
ten Hemel.

Ick besluyte dit leven met de woorden van den H.
Ambrosius: Ghy Maeghdē, laet u liedens den Maegh-
dom en het levē van die salige MARIA, alsoo vele als
in eene schilderije, voor uwe oogen geschreven staen;
waer uyt schijnt als uyt eenen spieghel eene gedaente
van alle Suyverheydt, eene forme van alle deughden.
Hier uyt mooghy nemen exempelen van leven, waer
in u openbare leeringhen van cerbaerheydt te ken-
nen worden ghegheven als in een voorbeelt, wat
ghy in u moet beteren, wat ghy moet vlieden, wat
ghy moet onderhouden en doen. MARIA is geweest
eene Mager niet alleen van lichaem, maer oock van
herten, alsoo dat sy hare pure affectiē noyt vervalscht
en heeft met eenigen omslach van bedriegelijckheydt;
ooldmoedigh was sy van herten, treffelijck in hare
woorden, wijs van gheeste, sober in spreken, yve-
righ in lesen, vierigh in bidden, neerstigh in
haer werck, schamel in hare woorden, soeckende niet
eenigh mensche als besieder van hare wercken, maer
Godt alleen, als ghetuyghe van haren gheest. Sy en
was niet ghewoon iemanden schadelijck te wesen,
maer alle menschen goet te jonnen; voor den oude-
ren, om reverentie te doen, op te staen; aen hare even-
jarighe, gheen goet te benijden; vermetelicheydt te
schouwen; de reden te volgheu, ende lief te hebben
de deughden.

*S. Ambros.
lib. 2. de
Virg.*

